

Bài 2: ĐÁNH ĐỔI GIỮA HIỆU QUẢ VÀ CÔNG BẰNG

Kinh tế học khu vực công
Chương trình Giảng dạy Kinh tế Fulbright
Năm học 2015-2016

Huỳnh Thế Du

Nội dung trình bày

1. Kinh tế học phúc lợi và hiệu quả Pareto
2. Hiệu quả trao đổi
3. Hiệu quả sản xuất
4. Đánh đổi giữa hiệu quả và phân phối
5. Đánh giá những đánh đổi
6. Đo lường tổng lợi ích xã hội và sự kém hiệu quả
7. Ba cách tiếp cận lựa chọn xã hội
8. Xem xét đánh đổi giữa hiệu quả và công bằng

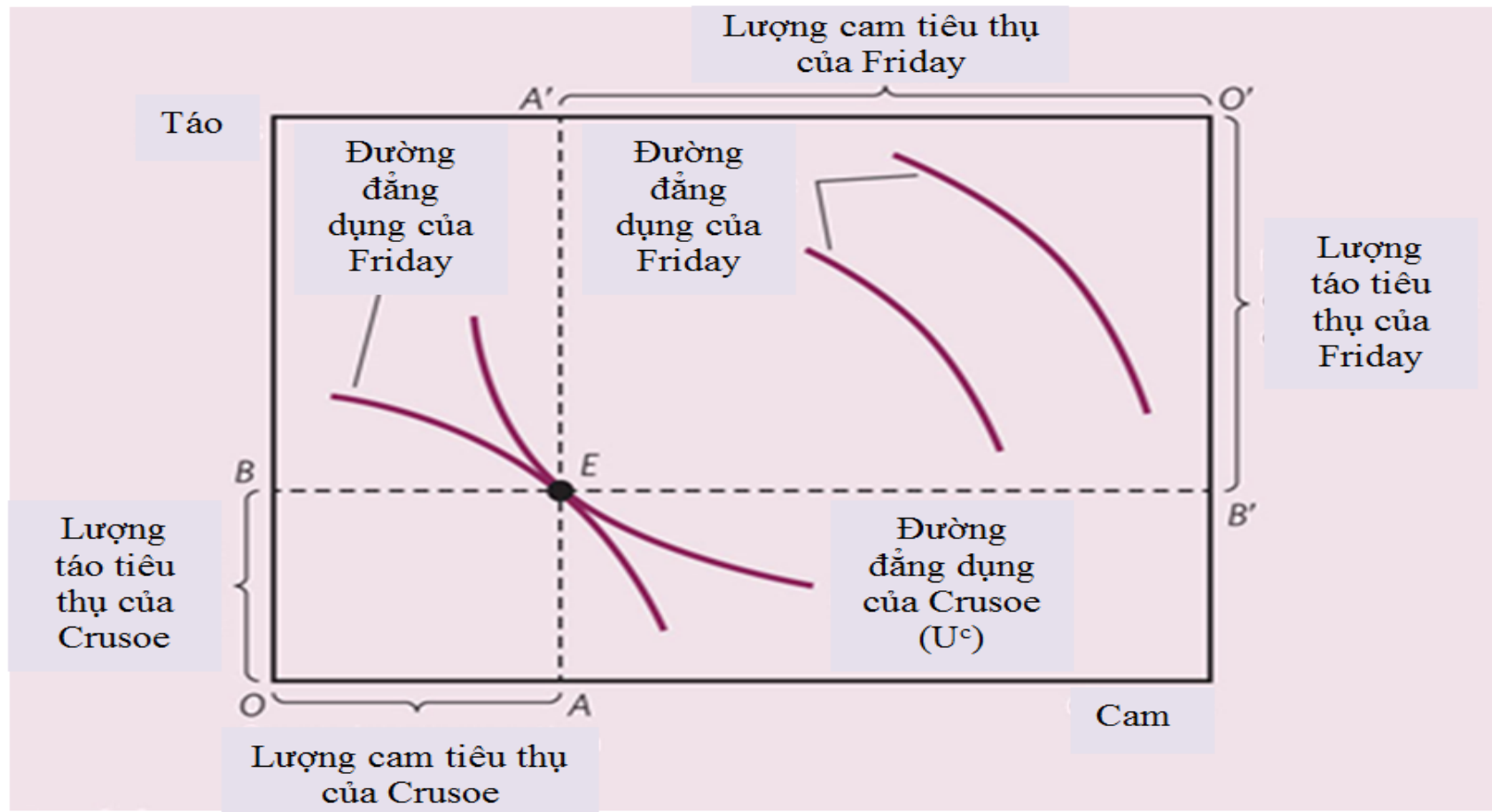
Kinh tế học phúc lợi và hiệu quả Pareto

- ✓ Kinh tế học phúc lợi
- ✓ Hiệu quả Pareto: Những cách phân bổ nguồn lực sao cho không ai có thể khấm khá hơn mà không làm cho người khác bị thiệt thòi
- ✓ Các định lý cơ bản về kinh tế học phúc lợi
 - Mọi nền kinh tế cạnh tranh đều đạt hiệu quả Pareto.
 - Mọi cách phân bổ nguồn lực hiệu quả Pareto đều có thể đạt được thông qua cơ chế thị trường cạnh tranh, với việc tái phân phối ban đầu thích hợp.

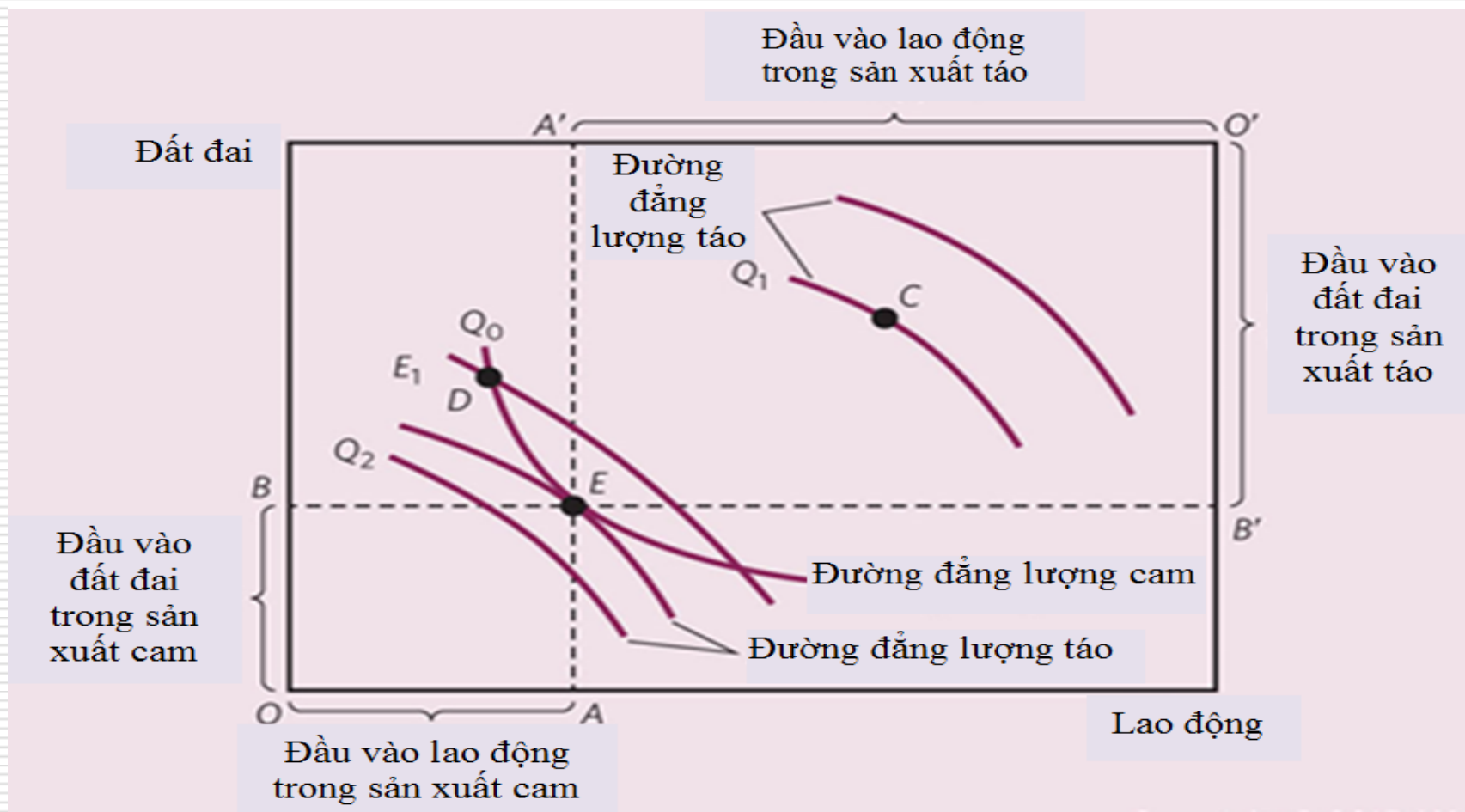
Nhắc lại một số vấn đề cơ bản

- ✓ Tính hiệu quả của thị trường cạnh tranh
- ✓ Đường đẳng dụng/đẳng ích và đường đẳng lượng
- ✓ Đường giới hạn ngân sách
- ✓ Lựa chọn của người tiêu dùng và nhà sản xuất
- ✓ Đường khả năng thỏa dụng và đường khả năng sản xuất
- ✓ Thặng dư người tiêu dùng, thặng dư nhà sản xuất và mất mát vô ích

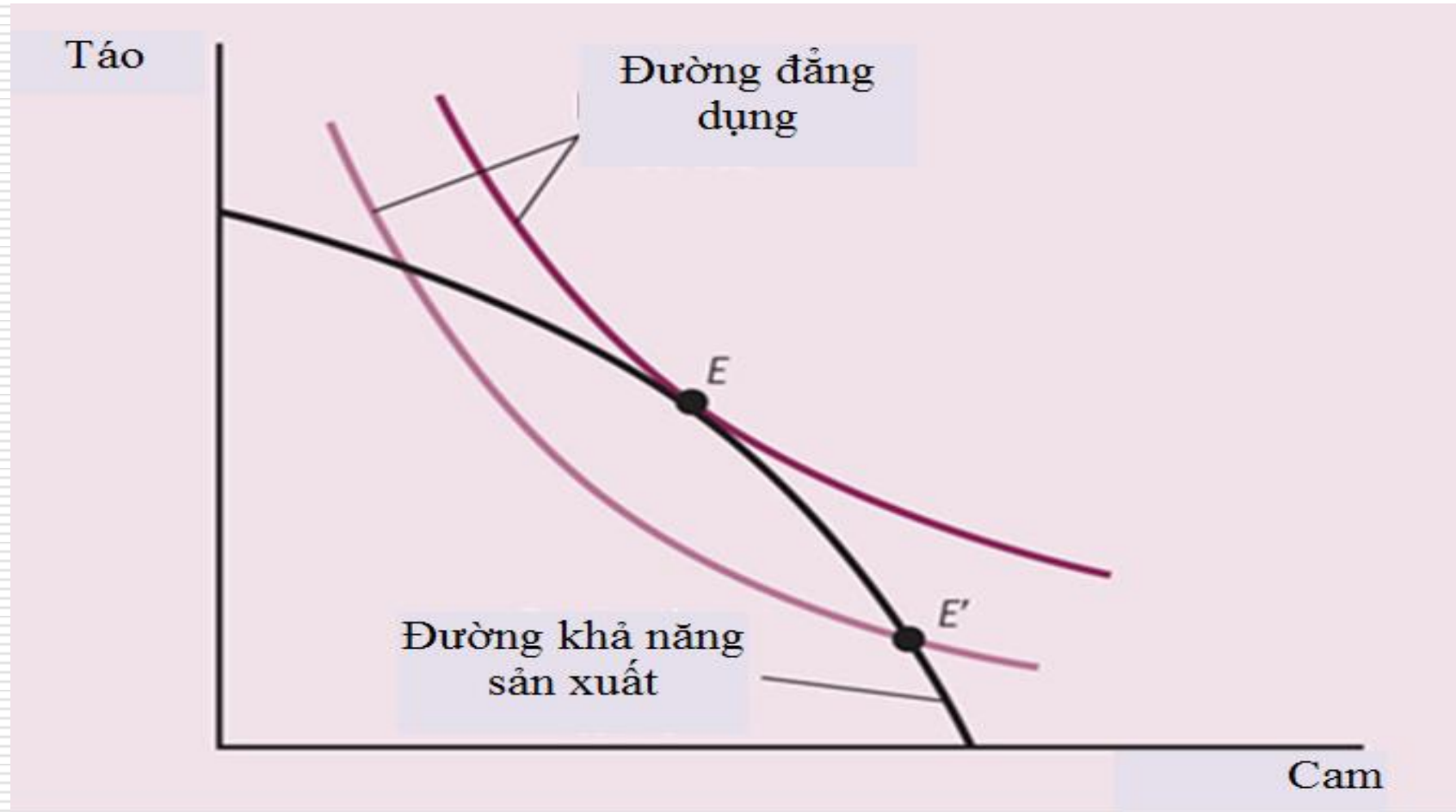
Hiệu quả trao đổi

Hiệu quả sản xuất

Hiệu quả tổ hợp sản phẩm

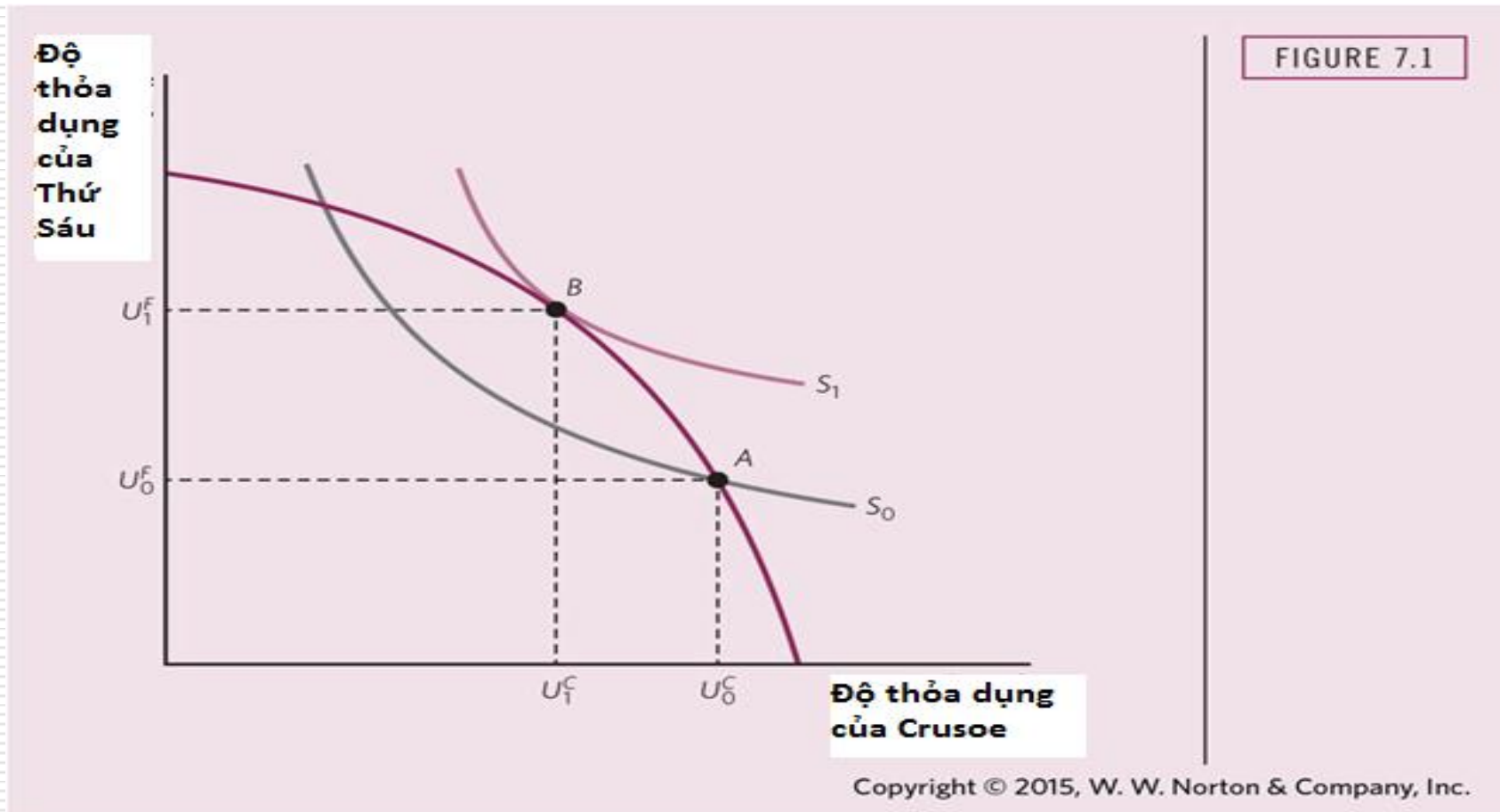
Điều kiện cơ bản của hiệu quả Pareto

- ✓ *Hiệu quả trao đổi:* Tỷ lệ thay thế biên giữa hai hàng hóa bất kỳ phải bằng nhau đối với mọi cá nhân.
- ✓ *Hiệu quả sản xuất:* Tỷ lệ thay thế kỹ thuật biên giữa hai yếu tố đầu vào bất kỳ phải bằng nhau đối với mọi doanh nghiệp.
- ✓ *Hiệu quả tổ hợp sản phẩm:* Tỷ lệ chuyển đổi biên phải bằng tỷ lệ thay thế biên.

Hiệu quả và công bằng

- ✓ Đánh đổi giữa hiệu quả và phân phối
- ✓ Phân tích những lựa chọn xã hội
- ✓ Xác định những đánh đổi

Đường đẳng dụng xã hội

Sự tổn kém trong chuyển giao

FIGURE 7.4

Độ thỏa
dụng của
Thứ Sáu

Với chuyển giao
không tổn kém

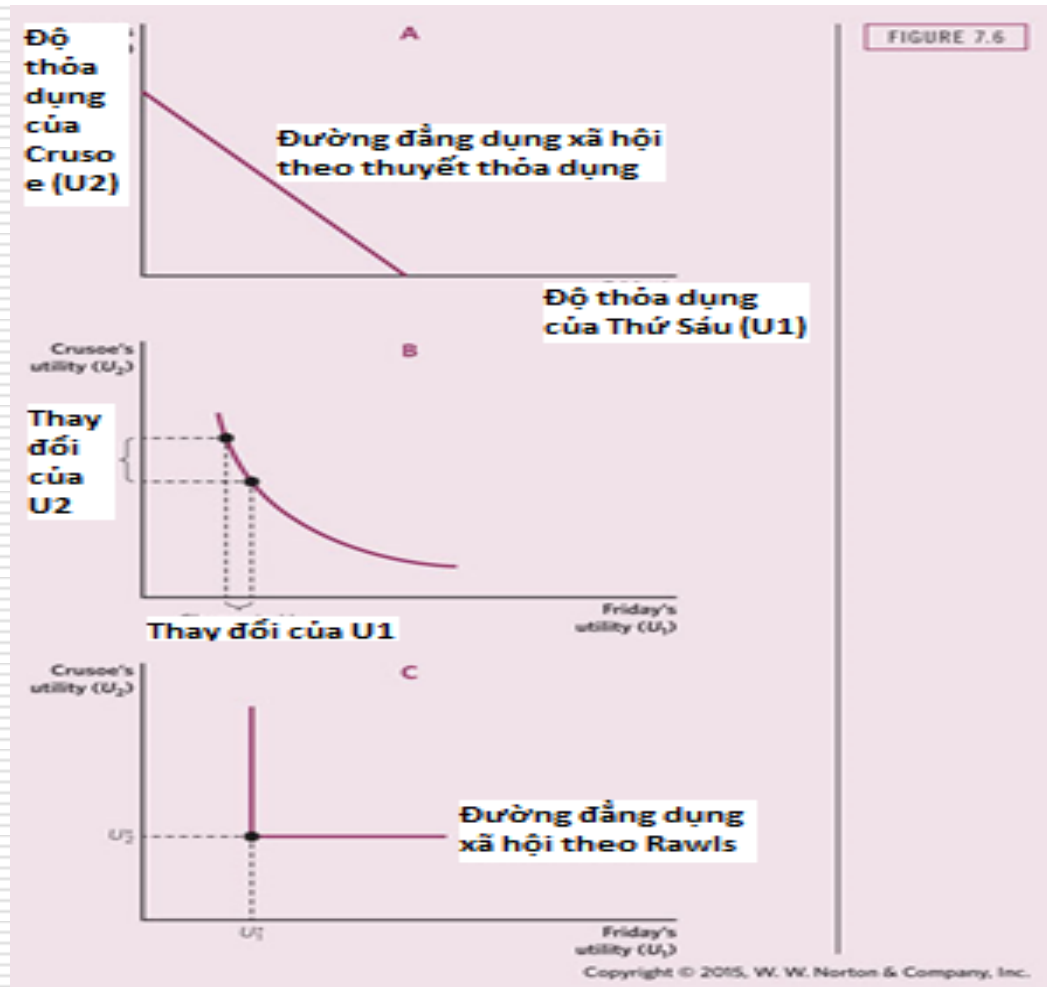
Với chuyển
giao tổn kém

Độ thỏa dụng
của Crusoe

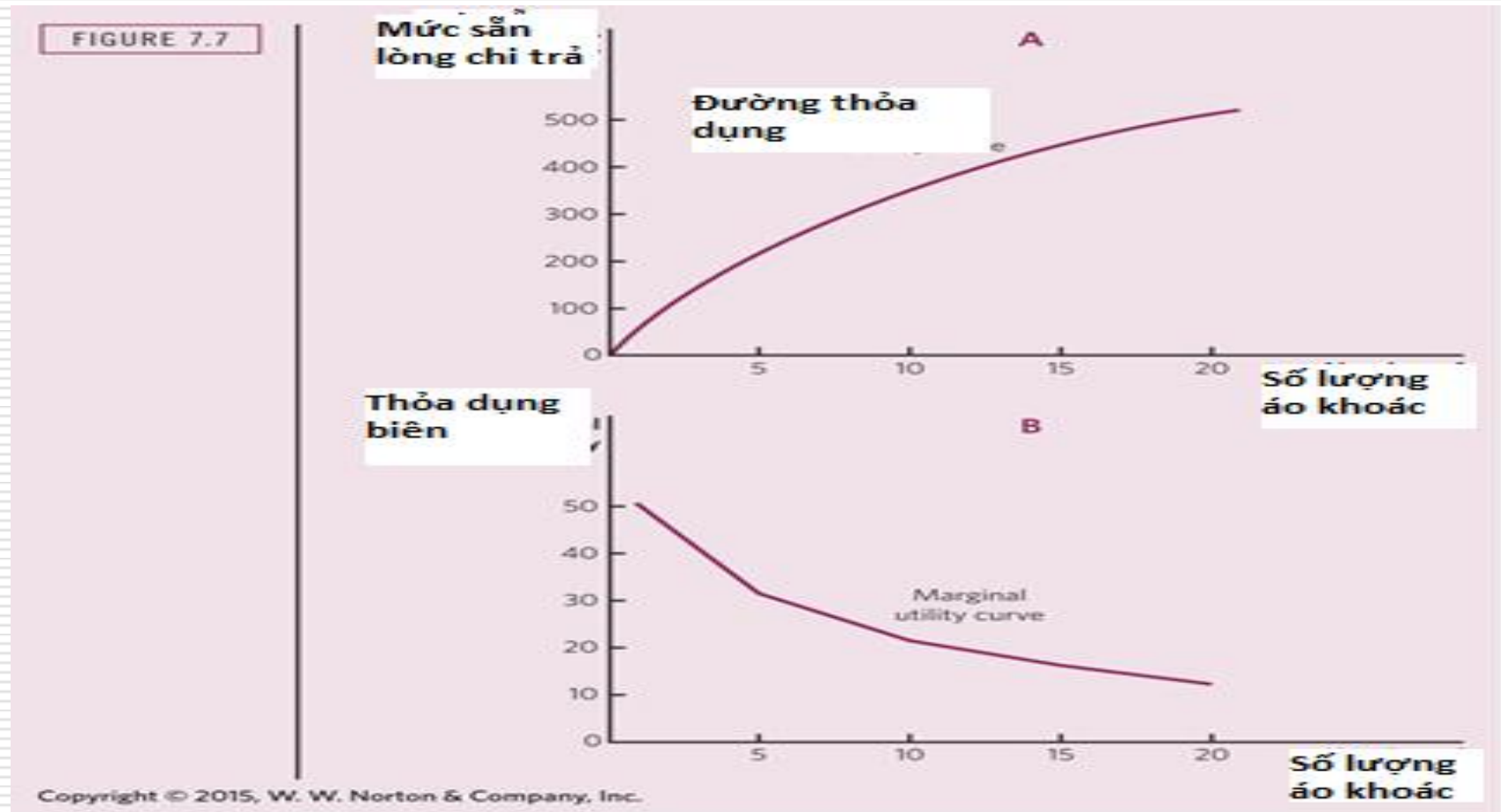
Copyright © 2015, W. W. Norton & Company, Inc.

Đánh giá những đánh đổi

- ✓ Thuyết thỏa dụng
- ✓ Thuyết Rawls

Đo lường lợi ích

Đường cầu thông thường và đường cầu bù đắp

FIGURE 7.8

Giá

Đường cầu
được bù

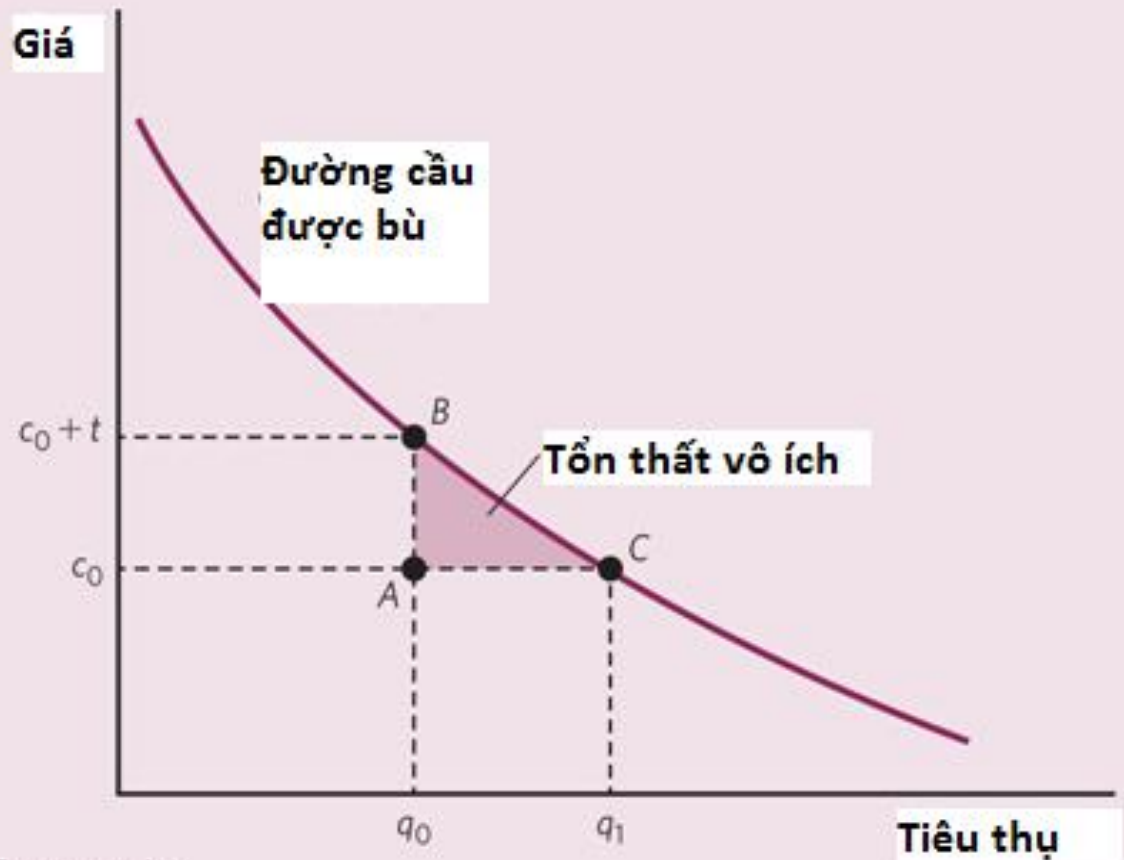
Đường cầu
thông thường

Số lượng

Copyright © 2015, W. W. Norton & Company, Inc.

Tam giác Harberger

FIGURE 7.11

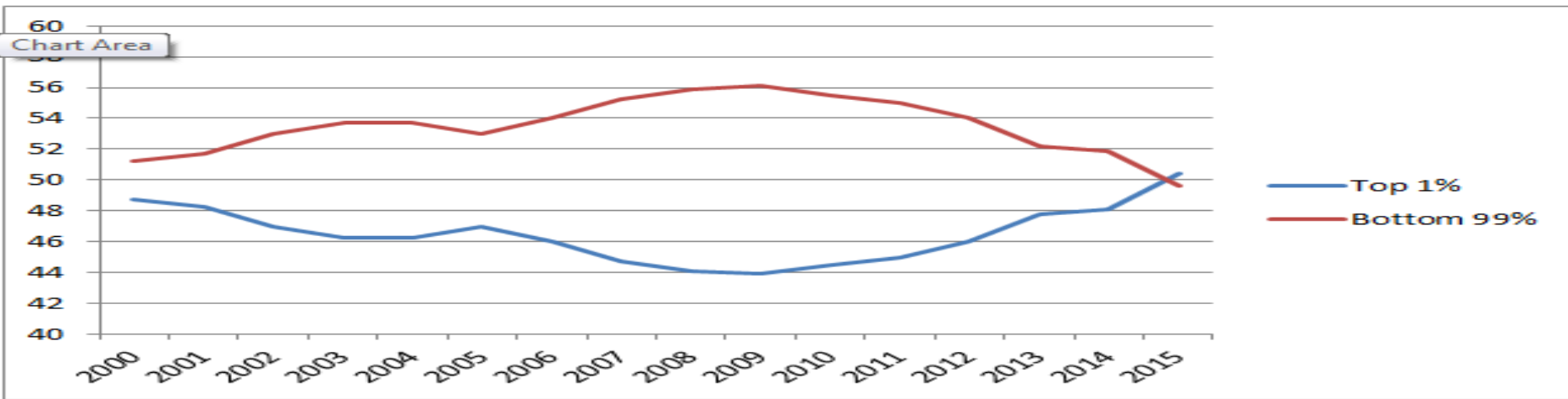

Copyright © 2015, W. W. Norton & Company, Inc.

Ba cách tiếp cận lựa chọn xã hội

- ✓ Nguyên tắc bù đắp: Tổng phúc lợi dương thì nên làm
- ✓ Đánh đổi theo các thước đo: Hiệu quả sv. Bất bình đẳng
- ✓ Lợi ích ròng có trọng số

Bất bình đẳng

Nguồn: Oxfam 2016

Những nội dung then chốt

- ✓ Hiệu quả và công bằng
- ✓ Như thế nào là hiệu quả
- ✓ Như thế nào là công bằng
- ✓ Đánh đổi giữa hiệu quả và công bằng

Những nội dung trong bài tiếp theo

- ✓ Lựa chọn công hay lựa chọn tập thể
- ✓ Luật phiếu bầu trung vị
- ✓ Lựa chọn công “cứng”
- ✓ Lựa chọn công “mềm”